

11. oktober 2005
Cpr.nr.
Journalnr. 05-002062

Forespørger
Per Bach
Sigridsvej 7, 3.th
8220 Brabrand

Bindende forhåndsbesked

Spørgsmål

Kan en ordning beskrevet som nedennævnte karakteriseres som vennetjeneste og dermed være skattefri for deltagerne?

Svar

Nej

Anmodningens dato mv.

Anmodningen er dateret d. 21. marts 2005
Det fulde grundgebyr er registreret indbetalt d. 11. april 2005

Klagevejledning

Forhåndsbeskeden kan indbringes for Landsskatteretten, Vester Farimagsgade 7, 1606 København V. Klagen skal være modtaget i Landsskatteretten senest 3 måneder efter forespørgerens modtagelse af den bindende forhåndsbesked. De skal medsende den bindende forhåndsbesked i original eller kopi samt de dokumenter, som De ønsker at anvende som bevis i sagen.

Klagen skal være skriftlig og angive, på hvilke punkter den bindende forhåndsbesked anses for urigtig samt en begrundelse herfor.

Der skal betales en klageafgift på 700 kr., der dog betales tilbage, hvis De får helt eller delvist medhold af Landsskatteretten eller ved en efterfølgende domstolsprøvelse af spørgsmålet.

Opmærksomheden skal henledes på reglerne i skattestyrelseslovens kap. 3A om omkostningsgodtgørelse. Reglerne indebærer, at det - under visse nærmere angivne betingelser - er muligt at opnå tilskud til dækning af visse udgifter i forbindelse med eventuel påklage af afgørelsen. Ansøgningsblanket skal indgives til den regionale told- og skattemyndighed.

Beskrivelse af de faktiske forhold

Det påtænkes at etablere et timebankprojekt i Urbanprogrammets lokalområde,

Gellerup, Hasle, Herredsvang i det vestlige Århus. Projektet sigter mod at udvikle og opretholde et gensidigt støttende lokalt netværk, som fremmer den sociale integration. Det er intentionen, at projektet på længere sigt kan forvaltes af de lokale deltagere selv. Per Bach ønsker som projektansvarlig at få sikkerhed for, at deltagere i projektet ikke beskattes af de gratisydelse som udveksles deltagerne i mellem.

De grundlæggende værdier i alle Time Bank systemer er:

- Man tjener en "timekredit" for hver time man bruger på at hjælpe andre
- Man sætter sine "timekreditter" i Timebanken og kan hæve dem når som helst man ønsker at købe hjælp fra andre deltagere i timebanksystemet.
- For hver time man giver får man en time tilbage. Der er en masse ydelser og kunnen til rådighed i systemet som man kan trække på og alles tid har samme værdi. Timebanken fungerer som et lokalt informationssystem, et lokalt netværk man kan stole på. Gennem det kan man hele tiden finde ud af hvem der kan hvad, hvem der er til rådighed hvornår, og hvem der har specielle behov.
- Alle har mulighed for både at modtage og give hjælp, og kan på den måde blive en værdifuld del af en ny slags udvidet familie.
- Jo flere "timekreditter" der cirkulerer, og jo flere deltagere der deler deres tid og kunnen med hinanden, jo rigere bliver lokalsamfundet.
- Alle deltagere interviewes og sørger for at tilvejebringe referencer for sig selv.
- Alle transaktioner registreres i timebanken, og alle deltagere modtager jævnligt et kontoudtog med deres skyld og tilgodehavende. De registrerede transaktioner er fuldt tilgængelige for offentlige myndigheder.
- ALLE kan deltage i en timebank – og alles kunnen vurderes lige.
- De ting der udveksles i timebanken er almindelige nabohjælpsydelse. F.eks. kan mennesker have brug for hjælp i haven, hjælp med indkøb, kørelejlighed, at få luftet hunden, at lære et nyt sprog, venskabsbesøg, eller blot have brug for en, der vil lytte i den anden ende af telefonen og eller udveksle erfaringer.

Baggrunden for det konkrete projekt.

Urbanområdet (Gellerup, Hasle, Herredsvang) i det vestlige Århus består af ca. 20.000 mennesker, hvoraf halvdelen er af anden etnisk herkomst end dansk. Ca. 70% af disse har ikke tilknytning til arbejdsmarkedet. Området er præget af mange former for sociale problematikker.

Området er præget af stor arbejdsløshed og manglende integration mellem forskellige etniske grupper og mellem etniske grupper og danskere.

Af samme årsag har området opnået støtte fra EU-Kommissionen, URBAN II initiativet, der netop ønsker at sætte ekstra gang i forbedringen af livskvaliteten for byområder med særligt tunge problemer. Selv om Urbanområdet er et område med mange sociale problematikker – er det samtidig et område med mange ”skjulte” ressourcer. Ressourcer der kunne aktiveres for at områdets beboerne i højere grad kunne deltage i at afhjælpe deres egen situation – til gavn for beboerne selv, lokalsamfundet og for samfundet som et hele.

Time Banks i England har vist, at systemet har stort held med at tiltrække frivillige fra gruppen af de mest socialt udstødte - 2/3 af medlemmerne kommer fra disse grupper, der normalt ikke melder sig til en frivillig indsats for lokalsamfundet.

Netop derfor vil Time Bank systemet være et relevant redskab at igangsætte i Urbanprogrammets område.

Det overordnede mål med oprettelsen af en timebank i Urbanområdet er derfor at skabe og udvikle et gensidigt støttende netværk i lokalområdet. Et netværk som med tiden kan forvaltes af deltagerne selv.

For at få størst mulig gennemslagskraft skal timebanken forankres i den lokale organisation. ”Folkeinformation”, der har lokaliteter tre steder i Urbanområdet og ligeledes har et stort netværk i området. Den lokale organisation er positiv overfor at have en timebank tilknyttet.

Timebanken organiseres som en medlemsforening. Medlemskab er gratis. Foreningen skal maksimalt have 200 medlemmer, der forventes at udveksle ca. 10.000 timers hjælp til hinanden og lokalsamfundet. (En udveksling mellem to personer tæller som 2 timer). Alle i Urbanprogrammets område skal have mulighed for at blive medlem af timebanken uanset alder, køn, etnisk herkomst, evt. handicap mm.

Det er også muligt for mennesker at være medlem af timebanken, selv om de ikke har noget at give eller nogen ydelse at tilbyde. Det kan f.eks. være ældre eller handicappede mennesker. Selv om de ikke har noget at yde kan de alligevel sagtens have brug for hjælp fra lokalområdet. Disse medlemmer vil kunne modtage hjælp fra Timebankens – ”HjælpeFond”. Det er en særlig konto som alle timebankens medlemmer frivilligt kan donere timer til fordi de har lyst til at hjælpe andre der har behov for hjælp. Kontoen administreres af timebanken som kan bruge timerne til at yde hjælp til medlemmer f.eks. i forbindelse med sygdom, hospitalsindlæggelser eller i krisesituationer.

For at imødegå barrierer og bekymringer hos lokale myndigheder og organisationer, deltager en repræsentant for disse i projektets styregruppe, så problematik-

ker i forhold til de respektive myndigheder og organisationer kan tages op løbende.

Projektet er bemandet med to fuldtidsansatte en projektkoordinator og timebank-administrator. Denne bemanning er nødvendig for at gennemføre de arbejdsopgaver, der ligger i at opstarte og drive timebanken på en tilfredsstillende måde.

Selve etableringen af det konkrete projekt er nærmere beskrevet i bilag 1.

I bilag 2 beskrives en række erfaringer fra andre lande.

Bilag 3 er et uddrag fra den engelske regerings debatoplæg (Green Paper) til indsatsen på det sociale område "Independence, Well-being and Choice Our vision for the future of social care for adults in England", hvor timebanker er medtaget som redskab til "COMMUNITY CAPACITY BUILDING". Hele debatoplægget kan læses på adressen :

<http://www.dh.gov.uk/assetRoot/04/10/64/78/04106478.pdf>

Der er endelig som bilag 4 vedlagt et tilsagnsbrev fra Ministeriet for Flygtninge Indvandrere og Integration, til Boligforeningen Præstehaven, Århus, om støtte til "Timebank i Urbanområdet" på 600.000 kr. Det fremgår af brevet, at støtten er betinget af, at Ligningsrådet godkender projektet.

Forespørgers opfattelse

Den grundlæggende sigte for timebanksystemet er af social karakter – ikke økonomisk.

Formålet med timebanksystemet er at styrke udsatte lokalsamfund og grupper af mennesker gennem netværksdannelse og at øge adgangen til service og ressourcer for alle i lokalsamfundet.

Den hjælp og service, der udveksles i timebanksystemet, er almindelige nabo-hjælpsydelse.

Der er primært tale om ydelser, der foregår i hjemmet og på personlig basis. Det er hjælp og service, som familiemedlemmer og venner normalt vil yde hinanden, hvis de boede i lokalområdet.

Professionelle erhvervsydelser kan ikke indgå i de timebanksystemer, der ønskes opstartet i Danmark. Man kan ikke få udført professionelt byggeriarbejde, få renoveret sit hus, få udført professionelt VVS- og El-arbejde eller få professionel regnskabsbistand gennem timebanksystemet.

Selvstændige, der er medlem af timebanken, kan ikke bruge deres opsparede timer til at få ydelser i deres virksomhed.

Der er ikke nogen værdisætning i systemet. Alle deltagernes tid har den samme værdi.

Værdien af den service og hjælp der udveksles er udelukkende baseret på det antal timer af service der ydes uden hensyn til hvilken form for service eller hjælp, der er tale om. ”En time er en time.”

Timebanken opkræver ikke medlemskontingent eller gebyr for at deltage i systemet.

Der er ikke nogen juridisk sikkerhed for, at deltagere kan modtage hjælp og service, for de timer de selv har ydet service – kun en moralsk. Der skabes således ikke kontraktmæssige rettigheder eller forpligtigelser mellem deltagerne i forbindelse med udvekslingen.

Timebanksystemet sætter ingen grænser for hvornår en deltager skal modtage service. Der kan derfor være et interval på flere år fra et en deltager har ydet service og hjælp, til deltageren selv første gang modtager hjælp og service.

Forespørgeren henviser i den forbindelse til at en optegnelse fra en amerikansk timebank har vist, at der er stor forskel på deltageres konti i timebanken mht. det antal timer af hjælp og service, der ydes, og det antal timer af hjælp og service, der modtages. Nogle medlemmer modtager typisk mere service og hjælp end de yder og mens andre – øjensynligt motiverede at et ønske om at tjene lokalsamfundet – yder mere service og hjælp end de modtager. På et tidspunkt i timebankens forløb var der 25% af de aktive deltagere, der havde ydet service, men endnu ikke selv havde modtaget nogen hjælp eller service til gengæld.

Deltagerne kan ikke konvertere eller sælge de opsparede timer med den undtagelse, at deltagere kan donere timer til deres familie og venner.

Nonprofit/almennyttige foreninger og organisationer, der er godkendt til at deltage i timebanken, kan optjene timer for ydelser som organisationens medlemmer yder, og de kan igen benytte disse timer til selv at opnå ydelser fra timebanken.

Forespørgeren finder på denne baggrund, at de pågældende ydelser har karakter af vennetjenester og dermed er skattefri for deltagerne i projektet.

Den skatteansættende myndigheds udtalelse

Stringent skatteretligt kan der næppe være tvivl om, at de ydelser og den facon, hvorpå der udveksles arbejdskraft og naturalier på i timebanken er skattepligtige ydelser for modtageren, statsskattelovens § 4. Efter bestemmelsens indhold er

.....

alle indtægter (løbende eller engangsindtægter) i form af kontanter eller naturalier skattepligtige, når de er tilgået skatteyderen. Det kræves blot, at indtægten skal være realiseret og have en økonomisk værdi.

Til gengæld er det traditionelt accepteret i praksis, at vennetjenester og hjælpssomhedsydelser og socialt arbejde ikke beskattes. Den nærmere begrundelse er ikke klar, men beror formentlig på, at vennetjenester og bistand mellem nærtstående er et normalt led i privatlivet og måske endda en væsentlig forudsætning for, at relationer mellem mennesker kan bestå.

Selve afgrænsningen af, hvornår vennetjenester og tilsvarende bistandsydelser er skattepligtige, ligger heller ikke fast i praksis. Typisk anvendte kriterier til denne afgrænsning er bl.a. **at** der arbejdes vederlagsfrit, **at** der ikke erlægges nogen modydelse og **at** der ikke er tale om gensidig bistand eller krav på værdier, og **at** der ikke føres regnskab med udvekslingen af ydelserne. I virkelighedens verden er vennetjenester vel egentligt styret af en fælles opfattelse af ”at den ene tjeneste er den anden værd”, selv om alle er indforstået med, at begrebet ikke rummer noget aktuelt krav.

Arten af de ydelser, der leveres gennem timebanken og det faktum, at deltagerne ikke har noget egentligt krav på en bestemt modydelse samt det bagvedliggende sociale formål kunne trække i retning af at karakterisere ordningen som udveksling af skattefri vennetjenester.

På den anden side føres der jo regnskab med ydelserne, netop fordi en af ideerne bag ordningen er at ”opdrage” beboerne til at ”den ene tjeneste er den anden værd”-begrebet qua en ”økonomiserings”-proces. Netop timeregnskabet er en utvetydig markering af ”at giver man en time kan få en time igen”. Der sker en prissætning af ydelser (time for time), der gør det nemt at udveksle og som får deltagerne til at forstå, at der er en sammenhæng mellem at ”yde og at nyde”. Selve ”økonomiseringen” af ydelserne på timebasis, skaber implicit et nøjagtigt afmålt krav på modydelse. Det styrkes af det forhold, at ydelserne som udgangspunkt ikke ligger i et på forhånd naturligt miljø for vennetjenester og hjælpssomhed (familie, vennekreds og lign.), men systematiseres til at foregå mellem fremmede, der blot har til fælles at bo i det samme område.

Et udvalg under Skatteministeriet har i 2002 udarbejdet en rapport om vennetjenester/sort arbejde, eget arbejde, forbrug af egne varer, produkter og ydelser samt personalegoder. Rapporten konkluderede, at det ikke er hensigtsmæssigt at lovgive på området, fordi det af afgrænsningsmæssige årsager ikke vil skabe større klarhed. Men undervejs i rapporten formulerede arbejdsgruppen forslag til en juridisk bestemmelse som en kodificering af gældende praksis:

Til den skattepligtige indkomst medregnes ikke værdien af vennetjenester. Som vennetjenester betragtes sædvanlige ydelser mellem familie, venner og lignende, som skyldes almindelig hjælpsomhed, gavmildhed eller socialt engagement. Vennetjenester skal ydes uden for erhvervslivet og indenfor privat-sfæren, og de skal være af uformel og ikke-kommerciel natur. De må ikke bestå i samtidig udveksling af forskellige ydelser inden de pågældendes erhverv eller i penge og lignende likvide midler. De må ikke udveksles på basis af deltagelse i klubber, foreninger og lignende eller på anden måde, hvor formålet helt eller delvis er at levere ydelser til hinanden.

Hvis udkastets formulering er udtryk for gældende praksis, vil alene det faktum, at der udveksles ydelser under en timebank-ordning diskvalificere ordningen som ”vennetjenester”. jf. forslagetets sidste pkt.

Det er derfor Århus Kommunes skatteforvaltnings opfattelse, at ordningen ikke kan godkendes som skattefri vennetjenester sådan som den præsenteres i sin nuværende form, når vurdering sker ud fra eksisterende lovregler og gældende praksis.

Styrelsens indstilling og begrundelse

Det fremgår af statsskattelovens § 4, at skatteydere som udgangspunkt er skattepligtige af alle indtægter, der ikke specielt er undtaget fra skattepligt. Skattepligten indtræder uafhængigt af disses fremtrædelsesform.

Fra den generelle skattepligt undtages efter praksis *sædvanlige vennetjenester*.

Hvorvidt en modtagen ydelse kan betragtes som en vennetjeneste må afgøres helt konkret fra sag til sag, idet der herved sædvanligvis fokuseres på følgende forhold:

1. de *personlige relationer*
2. fraværet af *modydelser*
3. ydelsernes *art*
4. ydelsernes *omfang*

De personlige relationer

Der foreligger – som udgangspunkt - ikke andre personlige relationer mellem deltagerne, end et medlemskab i foreningen. Sådanne relationer mellem en bred kreds af personer er ikke tilstrækkeligt grundlag for at kunne udveksle skattefrie vennetjenester. Vennetjenester ydes normalt på helt uformelt grundlag, alene på baggrund af de (moralske) normer, der gælder for venskaber. Selve behovet for normering af den hjælp, der skal ydes taler imod, at opfatte hjælpen som ydet i kraft af de personlige relationer.

Der vil i forbindelse med foreningens aktiviteter naturligvis kunne opstå personlige relationer mellem deltagerne, men de tjenester, der ydes i kraft af disse relationer, vil følge sine egne regler ("venskabets normer").

Fravær af modydelser

Det anføres, at deltagerne i Time-Bank-projektet ikke har et egentligt retskrav på modydelser, og at der nærmest kun er tale om en moralsk forpligtelse.

Uanset om der består et egentligt retskrav på at få hjælp, er det ToldSkats opfattelse, at der under alle omstændigheder foreligger rettigheder og forpligtelser, der rækker videre end det, der følger af moralske rettigheder og forpligtelser.

Hvis formålet alene var gensidig nabohjælp baseret på moralske forpligtelser, ville det ikke være nødvendigt med et timeregnskab. Det ville i så fald være tilstrækkeligt, at det af vedtægterne fremgik, at personer, der modtager hjælp må tilstræbe at yde ligeså mange timers hjælp selv.

Deltagerne i projektet har som udgangspunkt ikke krav på ydelser, hvis de ikke selv leverer til andre. De, der ikke kan yde, kan modtage timer via en "hjælpefond," men en forudsætning herfor er, at andre har doneret til denne. Foreningen kan således ikke ensidigt disponere over de af medlemmerne opsparede timer. Deltagerne bestemmer selv om de vil beholde opsparede timer (og dermed få et vist krav på modydelser) eller om de vil donere dem til hjælpefonden.

Det er efter ToldSkats opfattelse ikke afgørende, om der – ved levering af egen ydelse - opstår et retskrav på en modydelse. Det forhold, at deltagerne optjener timer, uden at det ligger klart, om hvilken ydelse, der modtages til gengæld, kan højst bevirke en udskydelse af beskatningstidspunktet. Det er ikke de ydelser deltagerne afgiver, der er skattepligtige, men de ydelser, de modtager. Som udgangspunkt kan deltagerne ikke modtage ydelser uden selv at have leveret, og de ydelser, der faktisk modtages vil således være modydelser for de timer modtageren selv har leveret.

Ydelsens art og omfang

Modtagelse og levering af typisk erhvervsmæssige ydelser i større omfang – især inden for yderens erhverv – falder udenfor begrebet vennetjenester. Det er tanken, at professionelle erhvervsydelser ikke kan indgå i systemet, og at man således ikke kan få renoveret sit hus, få udført professionelt VVS- og el-arbejde eller få professionel regnskabsbistand gennem systemet.

De eksempler, der er nævnt om erfaringer med Time-Bank projekter i andre lande (havearbejde, reparationsarbejder, sprogundervisning, ansættelse af personale og zoneterapi) illustrerer de problemer, der vil kunne opstå i afgrænsningen heraf, og dermed de misbrugsmuligheder en generelt formuleret skattefritagelse for

ordningen vil indebære. Der vedlægges i den forbindelse et notat om den skattemæssige behandling af ”Barber-Clubs”/”Byttecentraler” i USA, (Bilag 6).

Vennetjenester/sort arbejde

Som anført af den kommunale ligningsmyndighed, har en arbejdsgruppe under Skatteministeriet i november 2002 udarbejdet en rapport om bl.a. vennetjenester og sort arbejde. Rapporten er vedlagt som bilag 7. Arbejdsgruppen konkluderer, at dens forsøg på at opstille en afgrænsning af skattefri vennetjenester ikke har den fornødne objektivitet og klarhed og den kan ikke forhindre misbrug.

Kontrolmæssigt vil det afstedkomme meget store problemer at indføre bestemmelser om skattefrihed for ”Time-Banker”, idet der uophørligt ville opstå grænsetilfælde overfor vennetjenester og sort arbejde.

Det ville være en næsten uoverskuelig opgave at fastlægge i praksis, hvornår der forelå en vennetjeneste af normal kaliber, og hvornår ikke.

Det ville yderligere komplicere situationen, såfremt der forsøgtes indført retlige standarder, hvor skattevæsenet skulle ”fastsætte” værdien af den enkelte ydelse i relation til den konkrete person/persongruppe.

Indstilling

Det er Told- og Skattestyrelsens opfattelse, at de ydelser, der udveksles mellem deltagerne i projektet ikke kan karakteriseres som vennetjenester, allerede fordi udvekslingen sker på baggrund af deltagelse i projektet og ikke som følge af personlige relationer. Der er tale om vederlag i form af modydelser, og der føres regnskab med ydelserne.

Det er på denne baggrund Told- og Skattestyrelsens opfattelse, at deltagerne i projektet skal beskattes af værdien af de modtagne ydelser.

Det indstilles derfor, at der svares nej.

Ligningsrådet tiltræder indstillingen

Med venlig hilsen

Navn: Steen Munch Nielsen
Afdeling: Retsafdelingen
Direkte tlf.: 72 37 64 84